

ПИСМО ОТ ФРОНТА НА ГАНЧО ИВАНОВ

(учител от с. Дъскот, Велико Търновско, писано на 19 януари 1913 г., ден преди подновяването на бойните действия след военното примирие (от ноември 1912 г.), което не носи „дълго чакания на фронта мир“)

“[...] Нашият полк беше в силното сражение при Бунар Хисар и оттам се спасихме живи и здрави. Оттам ходихме при с. Тарфа, което е на най-предната боева позиция и гдето претърпехме нещо по-лошо от войната – холерата. Във войната и при атака смъртта иде ненадейно и без да я виждаш и затова не е страшно, но холерата е нещо, което Вие там не можете да си въобразите. Здрав си и се радваш, че и след сражението си излязъл запазен и току виж, че след 2-3 часа падат на земята и свършват. Пред час време си говорил с някого си и току чуваш, че той бере душа или е вече умрял. А най-лошото е да гледаш, че другарите край тебе мрат и да трепереш от страх, че може би е дошъл и твоя ред.

[...] хиляди оставиха костите си не от куришум, а от холерата. Няма защо да се казва, че в такова време всеки пази себе си и дума не може да става за фелдшерска или докторска помощ. Хората мрат като добитък. И сега си спомням как умиращи викат: „Умирам, дайте ми водичка!“ Но кой смее да отиде на помощ, когато такава помощ е явна смърт. И всичките вестници, които пишат за българските победи не казват ни дума за истината, за ужасите, които придружават войната. Всичко това ние преживехме и се надевахме, че то нема да се повтори, но днес тази надежда почва да се губи, 18, 20 и 5 полкове се връщат на позициите, утре може би, ще заминем и ние и много е вероятно, че войната ще се поднови и не ще дума, че не винаги щастието ще ни запазва. Ако не куришум, то холерата ще почне своята работа. А като се вземе предвид, че стим в дупки, кочини, гладуваме и имаме въшки, то човек започва да губи всяка надежда.“